

Klimata un enerģētikas
ministrija

CEĻĀ UZ ATJAUNOTO NACIONĀLO ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA PLĀNU

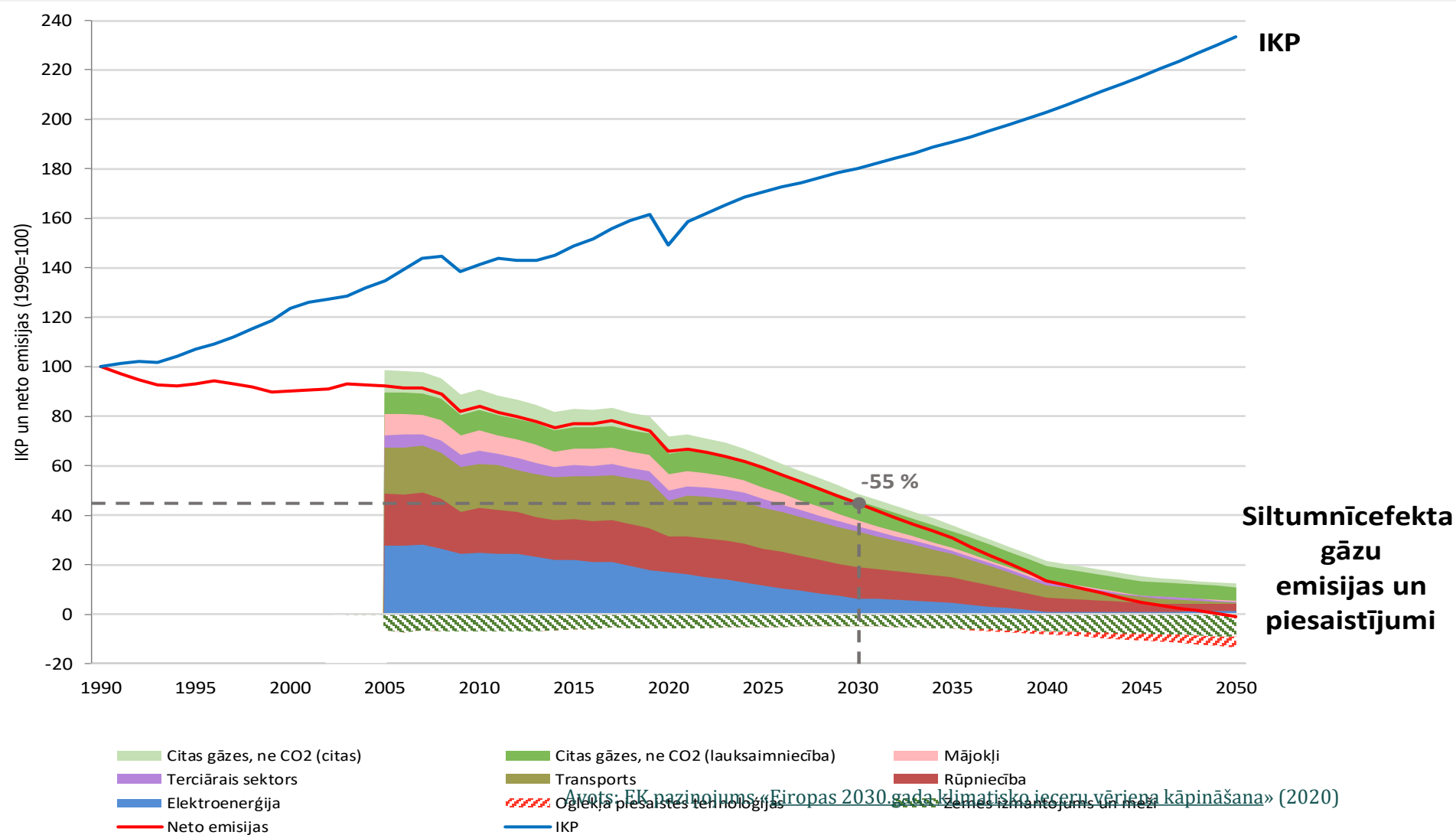
KLIMATA UN ENERĢĒTIKAS MINISTRIJA

RĪGA | 24.01.2024.

CEĻŠ UZ KLĪMATNEITRALITĀTI

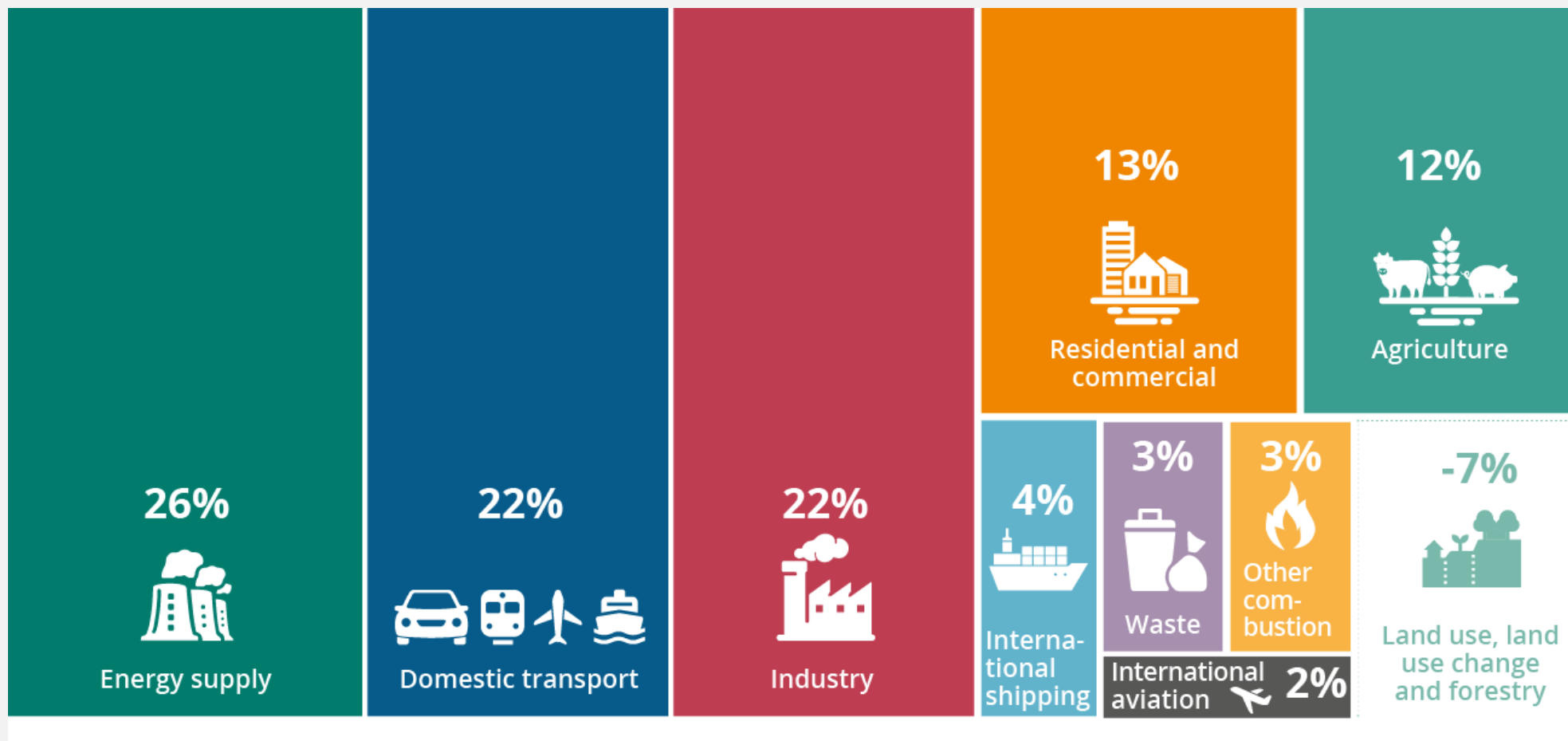

ES VIRZĪBA UZ KLIMATNEITRALITĀTI

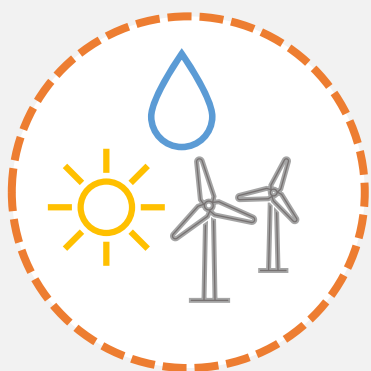
ES VIRZĪBA UZ KLIMATNEITRALITĀTI

SEG EMISIJU AVOTI

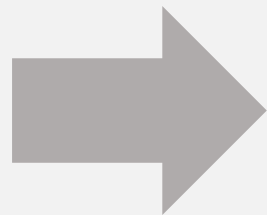
VIRZĪBA UZ KLIMATNEITRALITĀTI

LV MĒRĶI 2030

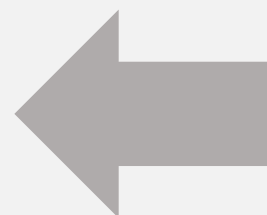

AER MĒRĶA ĪPATSVARS
GALAPATĒRINĀ

F_{FF55} 57%

SEG SAMAZINĀJUMA
MĒRĶI

ENERGOEFEKTIVITĀTES
KUM.IETAUPIJUMU MĒRĶIS

F_{FF55} 29.5 TWh

ETS EMISIJAS
(NAV DV MĒRĶU)

P_{FF55} -62%
PRET 1995. G.

NE-ETS* EMISIJAS
(DV MĒRĶI, BET NOZARU DALĪJUMU
IZVĒLAS DV)

P_{FF55} -17%
PRET 2005. G.

ZIZIMM
(DV MĒRĶI)
PIESAISTE

P_{FF55} ind. -0,644 mil.t.CO₂
ekv

**Mazā enerģētika, mazā rūpniecība, transports, lauksaimniecība, atkritumu apsaimniekošanas sektors.*

VIRZĪBA UZ KLIMATNEITRALITĀTI

NORMATĪVAIS SATVARS

**Mazā enerģētika, mazā rūpniecība, transports, lauksaimniecība, atkritumu apsaimniekošanas sektors.*

Regula 2018/842/ES – nosaka ne-ETS sektoru (tai skaitā lauksaimniecības sektora) kopējo mērķi periodam līdz 2030.gadam.

NE-ETS* EMISIJAS
(DV MĒRĶI, BET NOZARU DALĪJUMU IZVĒLAS DV)

P_{FF55} -17%
PRET 2005. G.

ZIZIM
(DV MĒRĶI)
PIESAISTE

.P_{FF55} ind-0,644
mil.t.CO₂ ekv

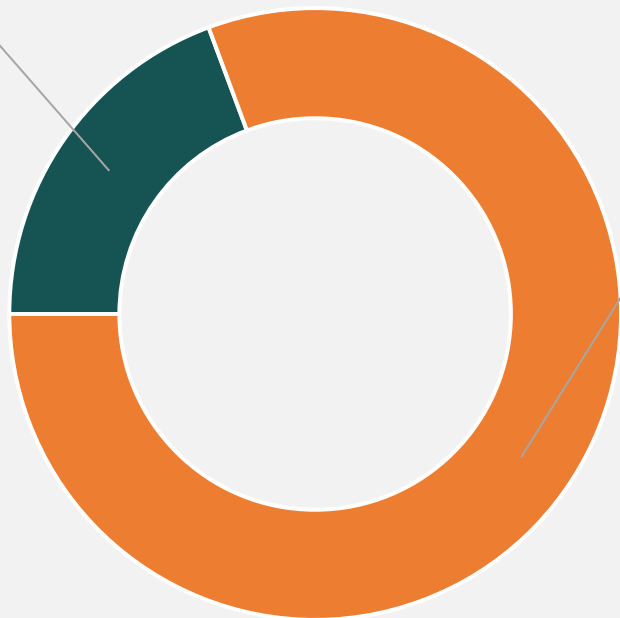
Regula 2018/841/ES – nosaka ZIZIM sektoru (tai skaitā mitrāju) kopējo mērķi periodam līdz 2030.gadam.

Savukārt **regula 2018/1999/ES** nosaka, ka NEKP ir jāiekļauj nacionālie mērķi un mērķrādītāji katrā no piecām enerģētikas savienības dimensijām, kā arī attiecīgās rīcībpolitikas un pasākumi šo mērķu sasniegšanai, un to pamatā jābūt analīzei.

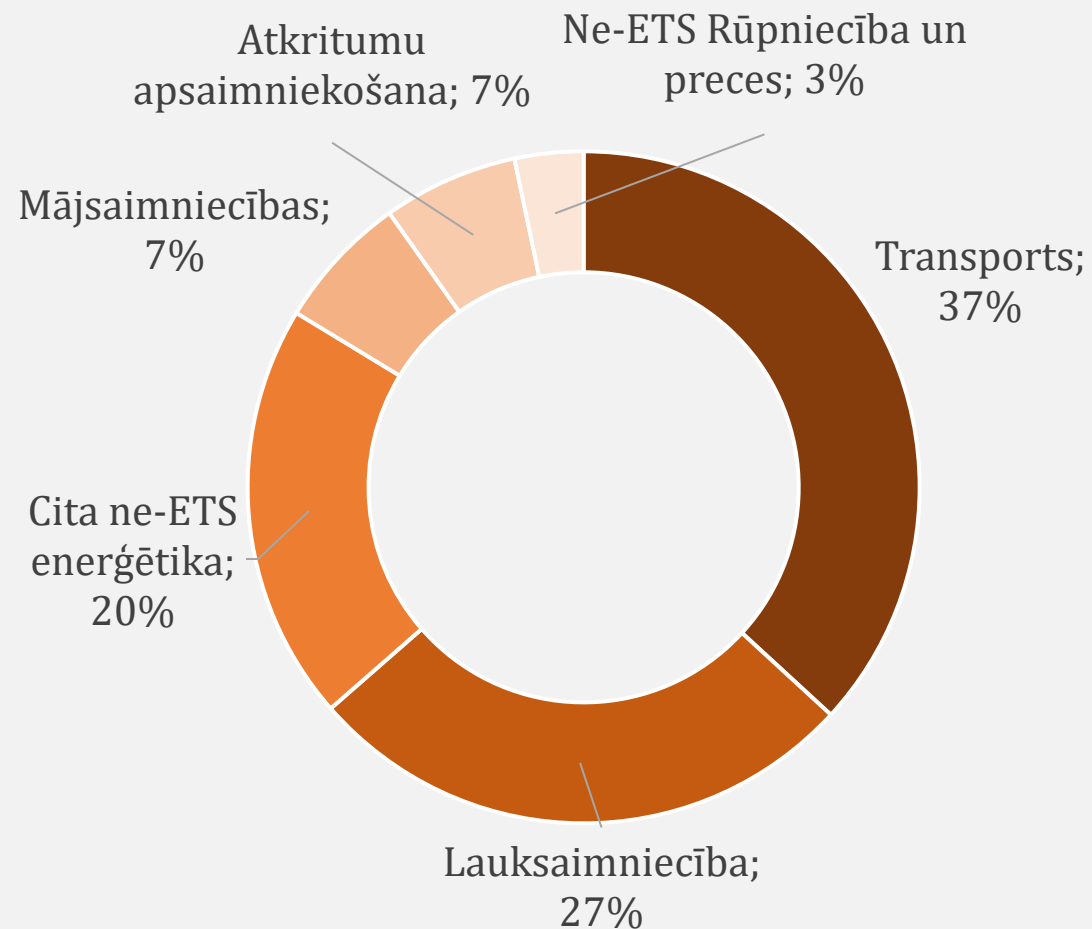
Ja Savienības progress virzībā uz šiem mērķiem un mērķrādītājiem nav pietiekams to sasniegšanai, Komisijai līdztekus ieteikumu sniegšanai ierosina pasākumus un izmanto tās pilnvaras Savienības līmenī.

KAS VEIDO KLIMATAM NEDRAUDZĪGĀS SEG EMISIJAS?

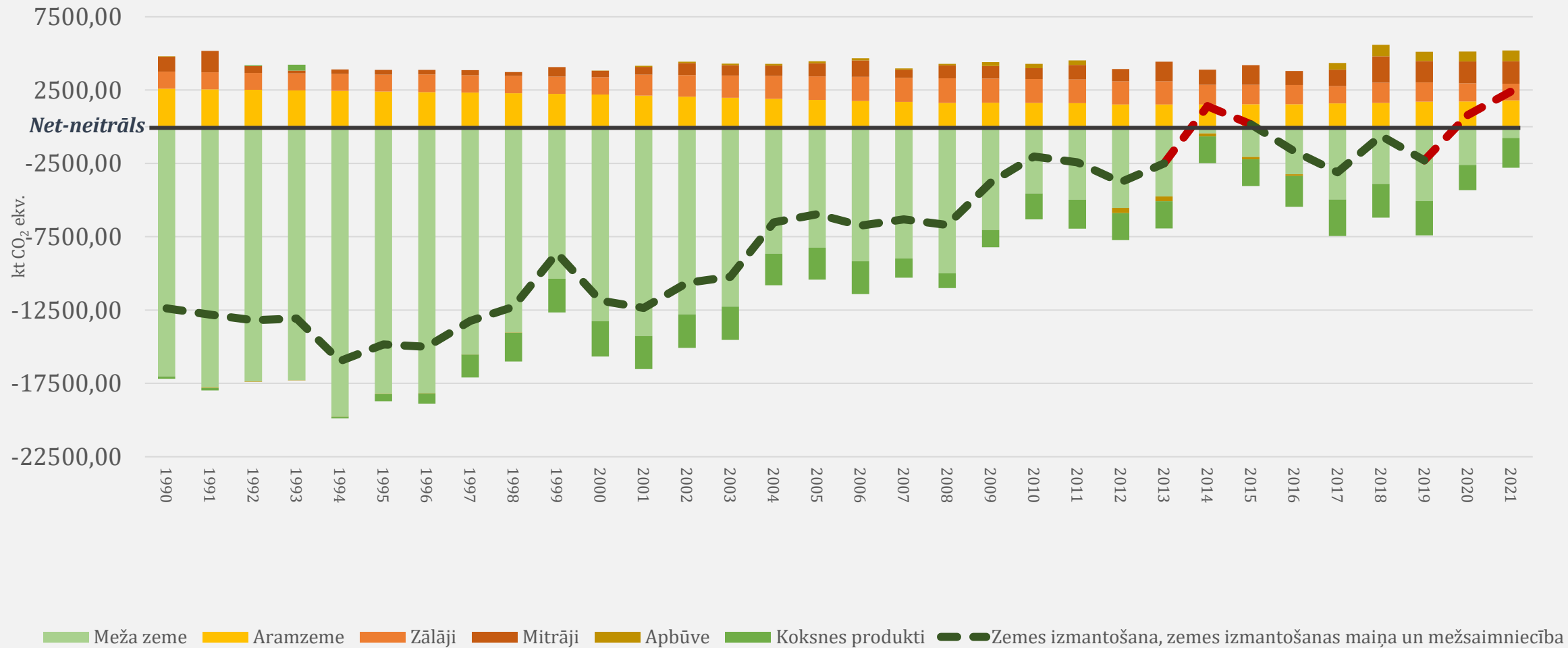
ETS
19%

81%
ne-ETS

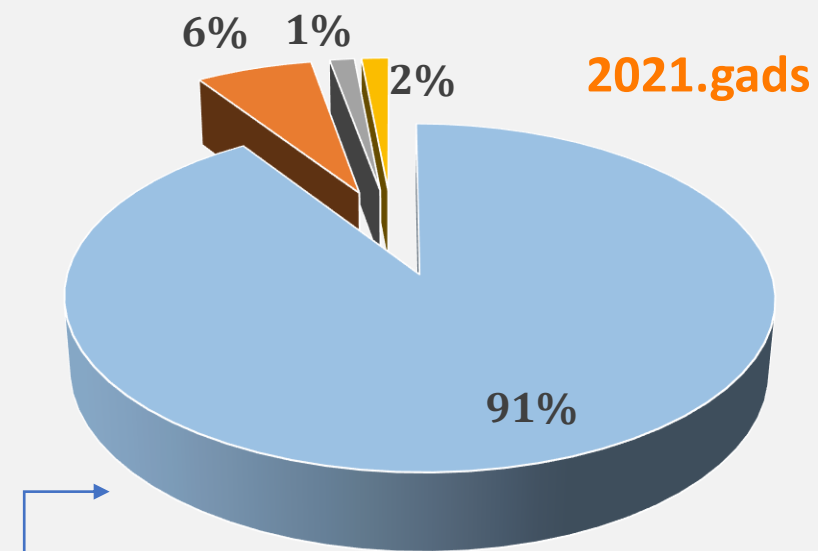
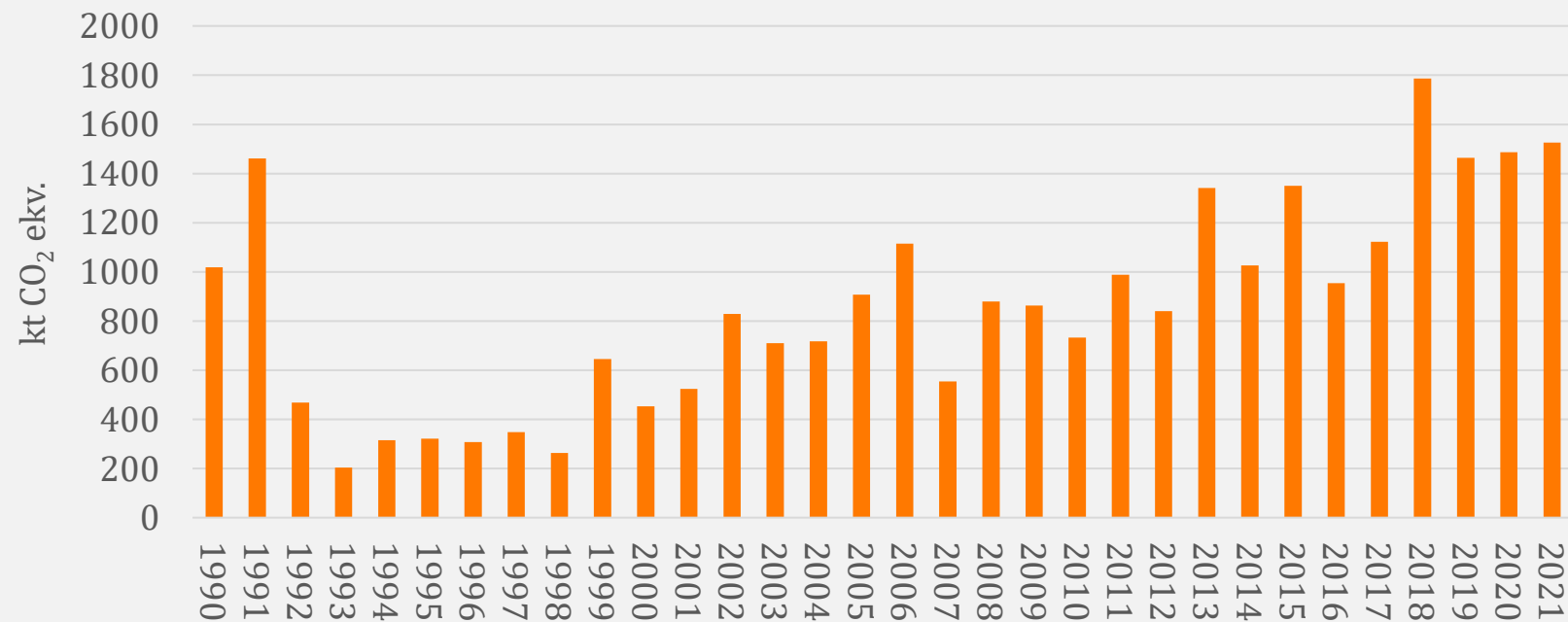

SEG NO ZIZIMM SEKTORA AKTUĀLIE DATI

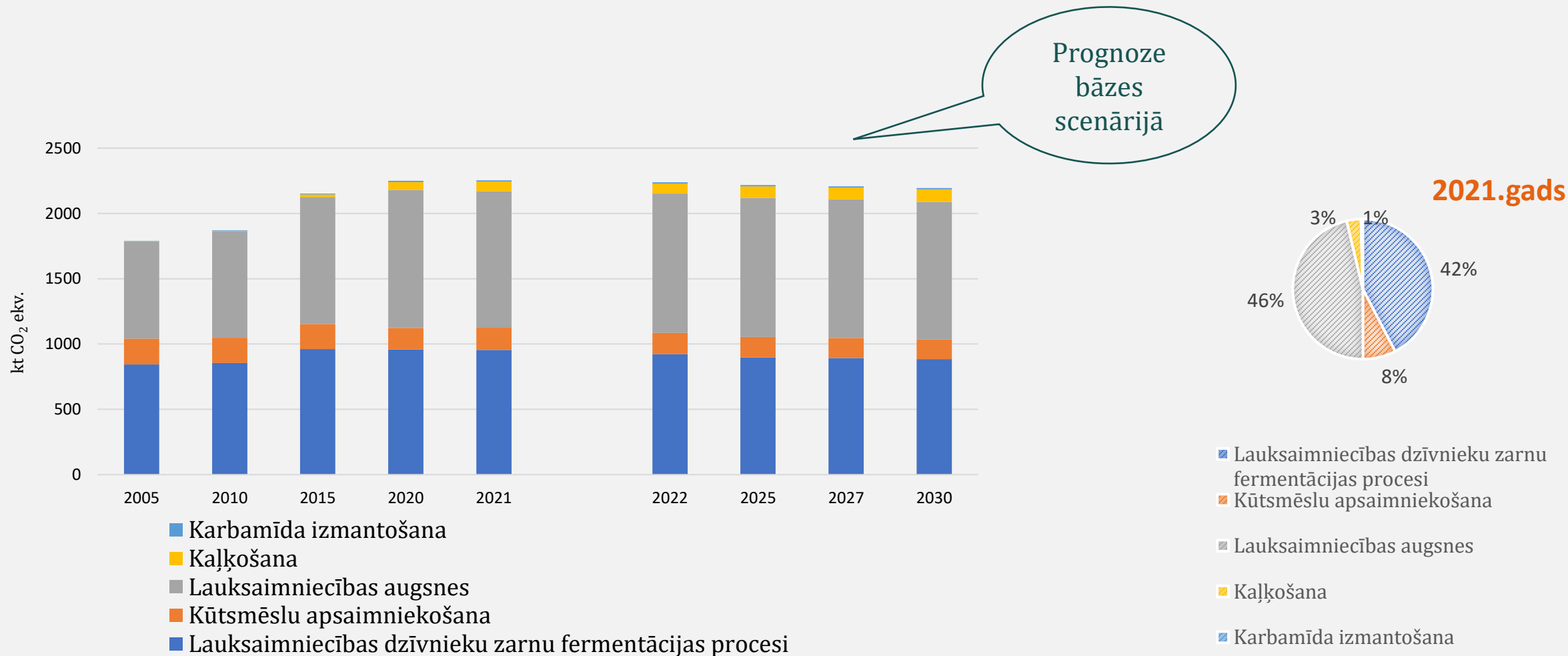
Datu avots: 2023.gada SEG inventarizācija

ZIZIMM SEKTORS –SEG EMISIJAS NO MITRĀJIEM AKTUĀLIE DATI

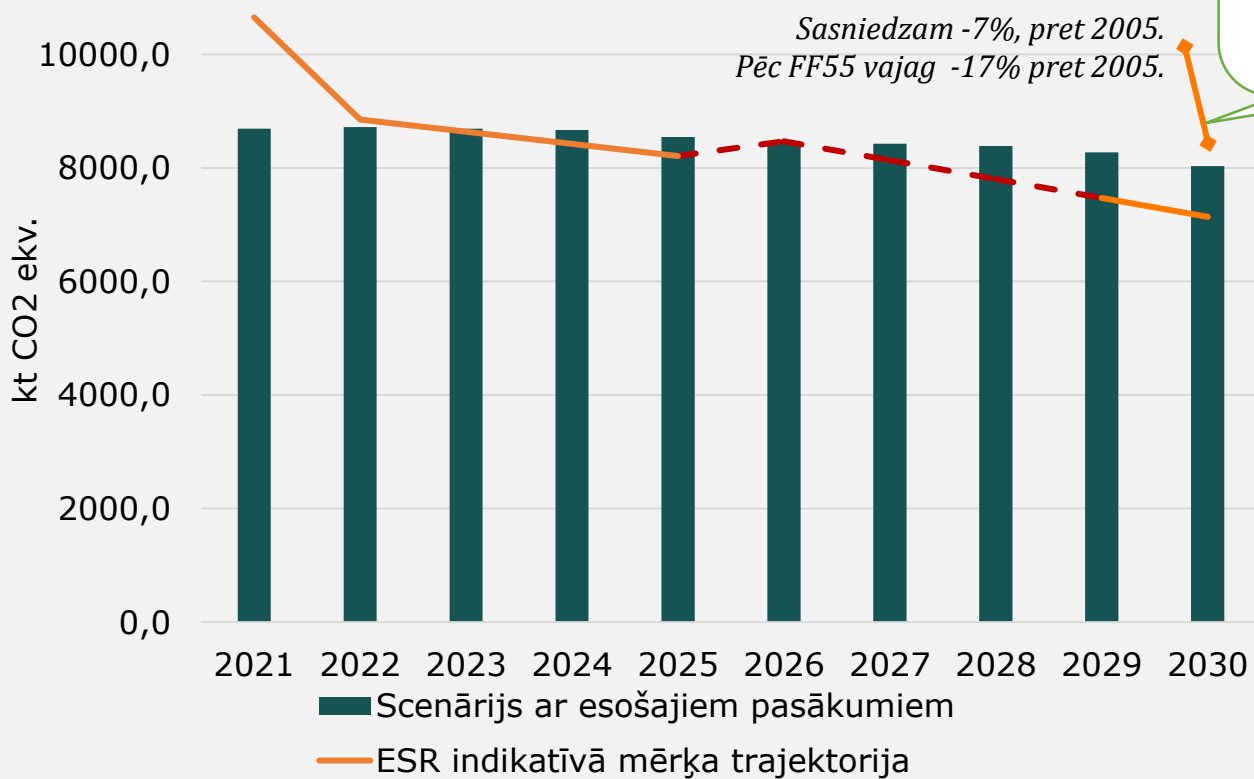
- SEG no augsnes (kūdras ieguve)
- SEG no augsnes (renaturalizētajās un appludinātajās platībās)
- SEG no dzīvās un nedzīvās biomasas mitrājiem piegulošās platībās
- SEG no augsnes platībās, kas pārveidotas par citiem mitrājiem

SEG EMISIJAS NO LAUKSAIMNIECĪBAS AKTUĀLIE DATI

KĀ MUMS SOKAS AR SEG SAMAZINĀJUMIEM NE-ETS SEGMENTĀ?

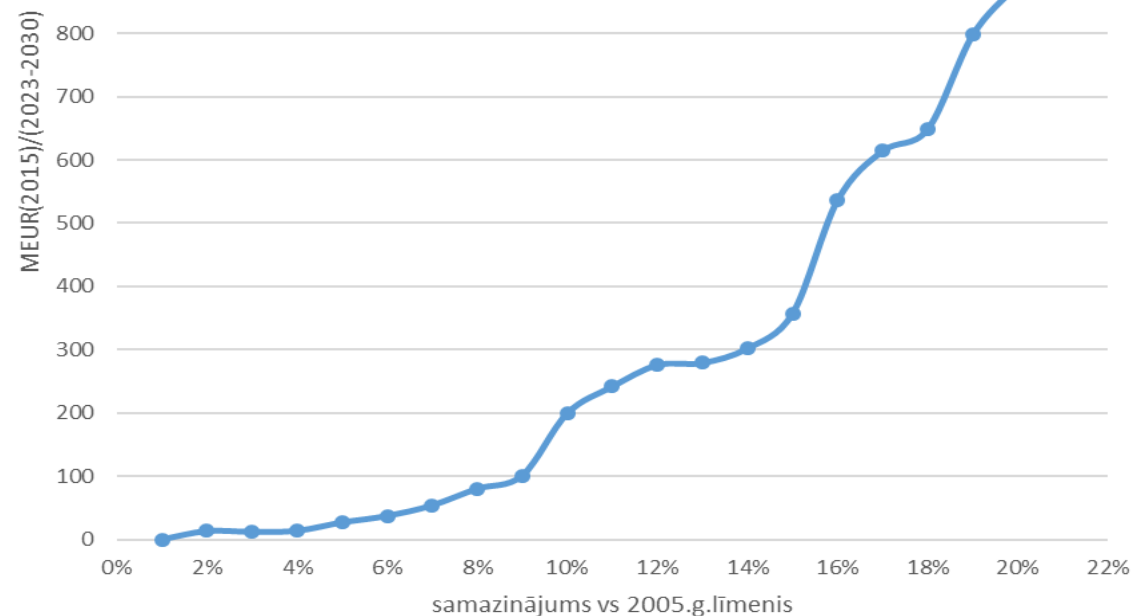
Jaunie mērķi bez papildu pasākumiem nav sasniedzami

2030. gada EK noteiktais mērķis ir 7136 kt CO₂ ekv.

Prognozēts, ka 2030. gadā būs 8031 kt CO₂ ekv.

SEG emisiju samazinājums ar katru nākamo soli kļūst aizvien dārgāks

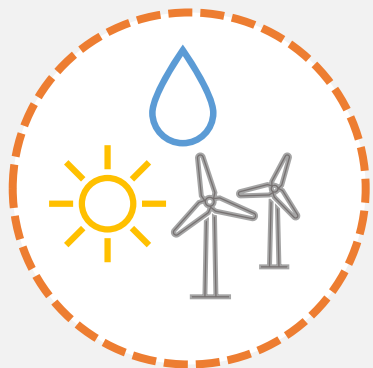

Avots: 2023. gada ziņojums par politikām, pasākumiem un SEG prognozēm un Indikatīvie Saistību izpildes regulas ikgadēji noteiktie emisiju sadales apjomi (EK un LVĢMC sākotnējie aprēķini).

Avots: Fizikālās enerģētikas institūts, pētījums "Latvijas tautsaimniecības attīstības scenāriju izstrāde un to īstenošanas sociālekonomiskais novērtējums:

http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Tautsaimnieciba_SEG_2021_PETIJUMS.pdf

KO NOZĪMĒ MĒRĶU NEIZPILDE?

AER MĒRĶA ĪPATSVARŠ GALAPATĒRIŅĀ

**Potenciāla tiesvedība no
ES.**

SEG SAMAZINĀJUMA MĒRĶI

**Līdz mērķu izpildei, jāturpina
iegādāties emisiju kvotas.**
Valstu emisiju kvotu cenu nosaka tirgus.*

ENERGOEFEKTIVĪTĀTES KUM.IETAUPIJUMU MĒRĶIS

**Potenciāla tiesvedība no
ES.**

*Iepriekšējā periodā neizpildīja 2 valstis, cena bija 0.5-1 EUR/ t CO₂ t. Attiecībā par 2030. gadu EK aplēse ir, ka neizpildes būs 13: BE, DK, DE, EE, IE, FR, CY, LV, LT, NL, AU, FI, MT. Precīza cena šobrīd nav zināma. Kā references cena tiek izmantoti 55 EUR/tCO₂

KLIMATNEITRALITĀTES UN KLIMATNOTURĪBAS POLITIKA LATVIJĀ

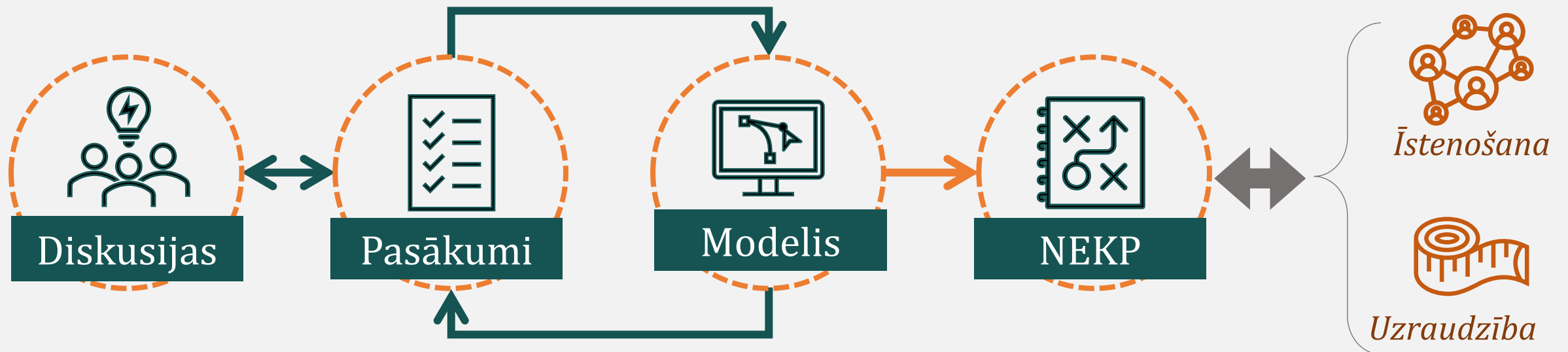

NEKP IETVARS

Nacionālais enerģētikas un klimata plāns ir ilgtermiņa enerģētikas un klimata politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas valsts **enerģētikas un klimata politikas pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus** laika periodam līdz 2030. gadam.

NEKP IZSTRĀDE - KOPIĢS ITERATĪVS PROCESS

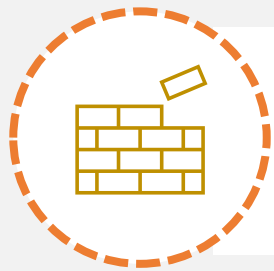
Plāna izveides pamatā ir:

1. Latvijas noteiktās mērķrādītāju vērtības 2021. – 2030. gadam;
2. Prognoze mērķrādītāju vērtībām **bāzes scenārijā**, bez regulatīvas iejaukšanās (t.i. īstenojot tikai spēkā esošās rīcībpolitikas vai jau noteiktos pasākumus);
3. Nozaru ministriju un sociālo partneru izveidots **rīcībpolitiku un pasākumu saraksts**, kuri balstoties uz modelēšanas rezultātiem ļauj sasniegt mērķrādītāju vērtības;
4. Prognoze mērķrādītāju vērtībām tā sauktajā **mērķa scenārijā** kura ietvaros tiek sasniegti visi Plānā noteiktie mērķi.

EK PAR ES VIRZĪBU UZ KLIMATNEITRALITĀTI: PRIEKŠLIKUMI LATVIJAI

Pastiprināt klimata pārmaiņu mazināšanas centienus, **panākot reālu progresu** attiecībā uz esošajām un plānotajām rīcībpolitikām, un apsvērt steidzams papildpasākumus, ar kuriem sagaidāmie siltumnīcefekta gāzu (SEG) **emisiju samazinājumi un prognozes tiktu salāgoti ar klimatneitralitātes mērķi.**

Pamatot Latvijas SEG emisiju samazinājumus un uzlabot piesaistījumu mērķrādītājus atsevišķās nozarēs, **balstoties uz ticamām rīcībpolitikām un pasākumiem.**

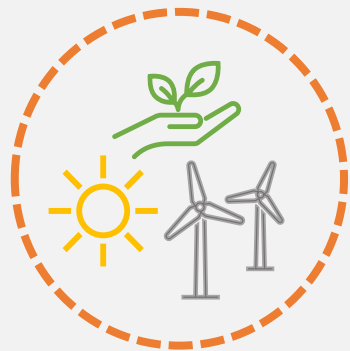

Sevišķi centieni tam, lai **apvērstu neseno tendenci ZIZIMM nozarē** (ZIZIMM kopā tiek radītas neto SEG emisijas).

NACIONĀLAIS ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA PLĀNA STRUKTŪRA

ILGTERMIŅA MĒRĶI

5. PĒTNIECĪBA UN
INOVĀCIJAS

1. DEKARBONIZĀCIJA

2. ENERGOEFEKTIVITĀTE

3. ENERĢĒTISKĀ
DROŠĪBA

4. EIROPAS IEKŠĒJIE
TIRGI

ATTĪSTĪTA UN KLIMATNEITRĀLA
TAUTSAIMNIECĪBA

NACIONĀLĀ ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA PADOMES **DARBA GRUPAS**

Ilgspējīgas mobilitātes darba grupa

Koordinē SM

"Modelēšanas" darba grupa

Koordinē KEM

Rūpniecības darba grupa

Koordinē EM

**NOZARU
PAPILDU
PASĀKUMI**

**Aprites ekonomikas un
atkritumu apsaimniekošanas
darba grupa**

Koordinē VARAM

Enerģētikas darba grupa

Koordinē KEM

**Zemes sektora (t.sk.
mežsaimniecības) un
lauksaimniecības darba grupa**

Koordinē ZM

PASĀKUMU DEFINĒJOŠIE PARAMETRI

III Rīcībpolitikas un pasākumi mērķu sasniegšanai

Nr.	Pasākuma īstenošanai veicamā darbība	Rezultatīvais rādītājs	atbildīgā institūcija	Izpildes termiņš	Investīcijas		SEG emisiju ietaupījums (kt/gadā)
					milj.euro	avoti ⁹⁰	
2	Nodrošināt jaunu elektrovilcienu jaunu akumulatoru bateriju vilcienu vai ūdeņraža vilcienu iegādi, t.sk. atbalsta programmu ietvaros	iegādāti vismaz 32 jauni elektrovilcienu sastāvi un elektrolokomotīves	SM	2030	331,784	MFF ANM PF	1,6
		iegādāti 7 bateriju elektrovilcieni	SM	2030	74,4	ANM	

Nosaukums, īss raksturojums

Kas jāsasniedz?
(saskaitāms)!

Līdz kuram brīdim jāīsteno?

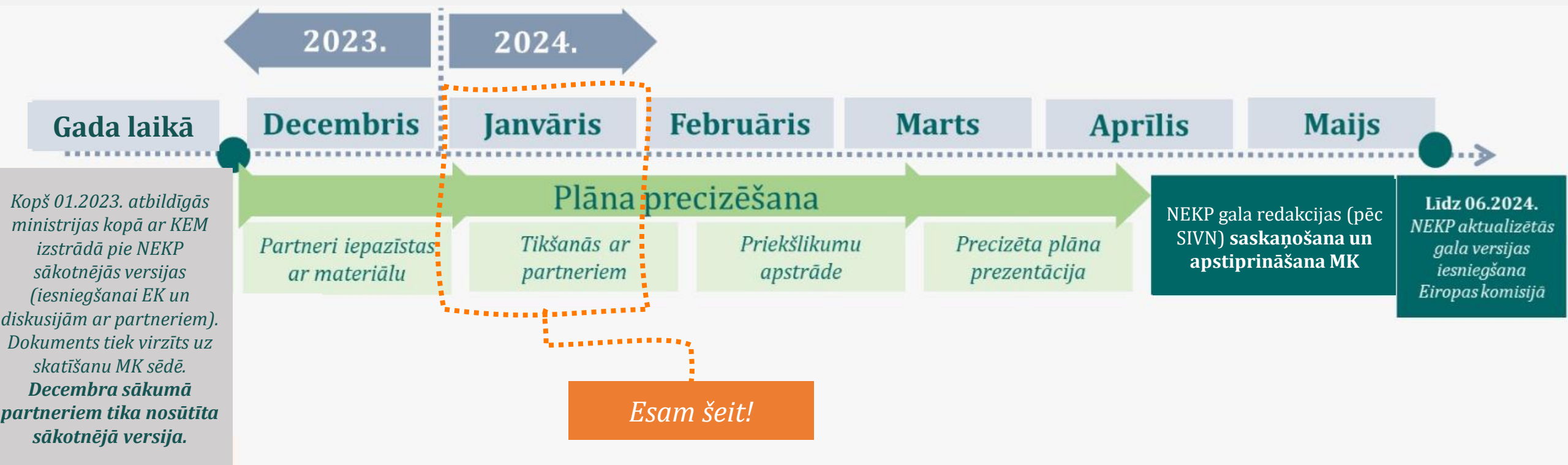
Cik tas maksā?

Kāds ieguvums konkrētā mērķa sasniegšanai?
(Saskaitāms)!

LAIKA GRAFIKS

NEKP AKTUALIZĒTĀ VERSIJA SADARBĪBAI AR PARTNERIEM

Indikatīvais atjauninātā NEKP sagatavošanas grafiks

Janvāris

Februāris

Marts

Aprīlis

Maijs

Jūnijs

9.01.	NEKP darba grupu metodiskās vadības darba grupa	6.02.	Enerģētikas darba grupa	07.03.	No darba grupām pasākumu saraksts «mērķa scenārijam»	2.04.	Modelēšanas darba grupa transports	3.05.	LVĢMC un FEI iesniedz KEM - NEKP mērķa scenāriju	21.06.	Plāna iesniegšana izskatīšanai Ministru kabinetā
9.01.	Atkritumu darba grupa	6.02.	Modelēšanas darba grupa	19.03.	Modelēšanas darba grupa	4.04.	Modelēšanas darba grupa ēkas	3.05.	No EM tiek saņemts ietekmes invertējums	30.06.	NEKP aktualizētās gala versijas iesniegšana Eiropas Komisijā
10.01.	Enerģētikas darba grupa	14.02.	Zemes sektora (t.sk. mežsaimniecības) un lauksaimniecības darba grupa	21.03.	Modelēšanas darba grupa atkritumu apsaimniekošana	9.04.	Modelēšanas darba grupa ZIZIMM+ lauksaimniecība	4.05.-30.05.	SIVN		
11.01.	Modelēšanas darba grupa	28.02.	Zemes sektora (t.sk. mežsaimniecības) un lauksaimniecības darba grupa	26.03.	Modelēšanas darba grupa pārveidošanas sektors	10.04.	Modelēšanas darba grupa ZIZIMM+ lauksaimniecība	15.05.	EM prezentācija par ietekmes novērtējumu	20.-24.05.	NEKP publicēts sabiedriskajai apspriedei un nosūtīts ministrijām neformālai saskaņošanai
11.01.	VSV sanāksme par NEKP			28.03.	Modelēšanas darba grupa rūpniecības sektors	30.04.	No ekspertiem modelētājiem tiek saņemts emisiju un enerģētikas rezultāts un iesniegts LVĢMC apkopošanai un KEM informācijai	22.05.	Nacionālā enerģētikas un klimata padome - EM/LU ietekmes novērtējuma prezentācija		
24.01.	Zemes sektora (t.sk. mežsaimniecības) un lauksaimniecības darba grupa										

Diskusijas ar EK ?

Klimata un enerģētikas
ministrija

PALDIES!

